

[Justitsministeren]

terielt ødelæggende. Det gælder ikke blot for offeret og for samfundet som helhed, men også for den enkelte lovovertræders fremtidsmuligheder. Og i den forbindelse er specielt lovovertrædelser, som begås af 15–18-årige, værd at beskæftige sig med, for her er ødelæggelsen af fremtidsmulighederne særlig nærliggende.

Disse lovovertrædelser, som begås af de helt unge, de 15–18-årige, skyldes ikke sjældent kedsomhed eller trang til aktivitet og en søgen efter noget at rette virkelysten mod, og samtidig kan kriminaliteten ses som udtryk for manglende respekt for andres person og ejendom. Og det er en mangel på respekt, som i sidste instans er udtryk for manglende ansvarsfølelse over for den pågældendes egen situation, for en ung kriminel begrænses jo i sine fremtidsmuligheder med hensyn til både job og fritid, hver gang den pågældende gripes i kriminalitet.

Det særlig nedslående ved ungdomskriminaliteten er, at der er risiko for, at den unge ledes ind i et kriminelt miljø og vænnes til at gøre lovovertrædelser til en del af sin hverdag. Derfor bliver et vigtigt led i kriminalitetsbekæmpelsen en indsats, som angår de unge lovovertrædere.

Unge har behov for, at der stilles krav til dem som samfundsborgere, fordi der er brug for dem i vort samfund. Derfor er udgangspunktet i det, man kunne kalde det langtrækkende kriminalpræventive, familien. Her har vi en grundpille, den daglige demonstration af, at man også som barn og ungt menneske har sin rolle at udfylde i familien, og at det, at det hverken nu eller i fremtiden er ligegyldigt, hvad man foretager sig, er med til at styrke den respekt, som den unge naturligt har for andre og for egen tilværelse.

Nu er det sådan, at der efter retsplejelovens regler kan meddeles tiltalefrafald, eventuelt på vilkår af betaling af bøde eller erstatning. Vilkår kan endvidere bestå i fastsættelse af hjælpeforanstaltninger efter bistandsloven gennem de sociale myndigheder eller andre vilkår som i betingede domme. Det er sådan, at vilkår for tiltalefrafald skal godkendes af retten.

I praksis kan der gå op til 3–6 måneder fra sagens opklaring hos politiet indtil meddelelsen om tiltalefrafald, og ofte modtager politiet efter meddelelsen til den unge om tiltalefrafald ikke nogen underretning fra social- og sundhedsforvaltningen om forløbet af de hjælpeforanstaltninger, der er opstillet som vilkår eller

betingelser for tiltalefrafald. Det vil sige, at afstanden mellem forseelsen og fornemmelsen af, at der foregår noget som konsekvens af forseelsen, er en lang periode. Unge vil, før de idømmes en ubetinget straf, ofte have modtaget flere tiltalefrafald og betingede domme, og det betyder, at den unge da vil have begået flere strafbare handlinger, før end der fra myndighedernes side – bortset fra mulige bødefafgørelser – reageres på en umiddelbart mærkbar måde.

Så kan der yderligere ved den enkelte sag, som jeg sagde for et øjeblik siden, forløbe lang tid fra det tidspunkt, hvor sagen er opklaret, og indtil meddelelsen om tiltalefrafaldet foreligger, og dertil kommer en manglende opfølgning af, om vilkårene for tiltalefrafaldet overholdes – alt sammen uheldige forlængende tidsfaktorer.

Det er forhold, som må betragtes som stødende for retsfølelsen. Det gælder set ud fra både offerets og omverdenens synspunkt og også ud fra den unges synspunkt, for den unge må jo derved tro, at ingen reelt interesserer sig for ham i denne periode eller interesserer sig for, hvad der foregår omkring det strafbare forhold, han eller hun har gjort sig skyldig i. Det var det, der var baggrunden for min forgængers forslag om, at der bør ske umiddelbart mærkbare reaktioner, som iværksættes hurtigt efter den begåede kriminalitet. En mere fast og konsekvent holdning fra myndighedernes side vil samtidig kunne medvirke til at styrke de unges ansvarsbevidsthed.

Forslagene i rapporten og i redegørelsen gik nærmere ud på, at de sociale myndigheder og politiet i samarbejde straks efter opklaringen af en begået lovovertrædelse indkalder den unge og den unges forældre. Som et alternativ til en ofte langvarig sagsbehandling i retten kan den unge i stedet vælge frivilligt at gennemgå et forløb eller et program, der forpligter den pågældende til med hjælp fra de sociale myndigheder at fuldføre en uddannelse, rydde op efter hærværk eller tilsvarende ting. De reaktioner, der blev nævnt, kunne også bestå i en form for beskæftigelsespligt, f.eks. en kortvarig arbejdspligt, hjælp til miljøbevaring eller deltagelse i kommunale beskæftigelsesprojekter. Der kan nævnes andre eksempler. Reaktionen kunne også tænkes at være mødepligt i en ungdomsklub, deltagelse i idrætsaktiviteter eller andre tilsvarende fritidsaktiviteter, påbegyndelse af